МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО В ІНТЕР'ЄРІ

Методичні вказівки та завдання
до практичних занять
для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти спеціальностей В2 (022) «Дизайн»
освітньої програми «Інтер'єр та обладнання»

Київ 2026

УДК 745
Д28

Укладачі : А. М. Штогрин, викладач;
А. О. Штогрин, ст. викладач;

Рецензент С. О. Бердинських, канд. техн. наук, доцент

Відповідальний за випуск Ю.В. Третяк, д-р арх., професор

Затверджено на засіданні кафедри дизайну, протокол № 5 від 13.02.2026 року.

В авторській редакції.

Декоративно-прикладне мистецтво в інтер'єрі : методичні
Д28 вказівки / уклад. : Штогрин А.М., Штогрин А.О. – Київ : КНУБА, 2026. – 28 с.

Містять зміст, порядок оформлення та рекомендації до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни.

Призначено для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю В2 (022) «Дизайн».

© КНУБА, 2026

ЗМІСТ

Вступ……4
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ…….…...4
Завдання для практичних занять ……5
Мета практичного заняття……..…….…….5
Методи проведення практичних занять……...6
Практичні завдання……8
Висновки……...22
СПИСОК ДЖЕРЕЛ……..23
Додаток 1. ……24
Додаток 2. ……24

Вступ

Дисципліна «Декоративно-прикладне мистецтво в інтер'єрі» передбачає вивчення та творче переосмислення найкращих зразків світової та національної культурної спадщини здобувачами першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю В2 (022) «Дизайн», мотивує отримання належної фахової кваліфікації, спонукає до отримання фахових навичок сучасного художнього декорування, сприяє формуванню художнього смаку, становленню креативної творчої особистості, усвідомленню еволюції художніх традицій на прикладах найкращих зразків європейського декоративно-прикладного мистецтва [1].

Декоративно-прикладне мистецтво передбачає створення та художнє оформлення виробів, до яких належать меблі, посуд, одяг, прикраси, знаряддя праці, т. ін., у межах програми для здобувачів вищої освіти спеціальності «Дизайн» служить продуктивному використанню набутих навичок, впровадженню студентами у власних проєктах, кваліфікованому аналізу декоративних творів, зв'язку з архітектурним середовищем, естетичними уподобаннями, світосприйняттям, історією, культурними традиціями народу, країни, історичної епохи.

Креативне, творче опрацювання практик зображальної культури, розвиток художнього смаку студентів має фундаментальне суспільно-виховне значення, що служить важливою складовою сучасної концепції розвитку національної культури.

З метою популяризації визначних пам'яток декоративно-прикладного мистецтва проводиться історичний екскурс, ознайомлення з філософськими основами відповідного історичного періоду, різноманітним культурно-мистецьким, літературно-поетичним, ілюстративним матеріалом, прослуховуванням музики відповідного часу, ознайомлення з театральними подіями, зразками творчості відомих художників.

Загальні положення

Методичні вказівки для виконання практичних завдань з дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво в інтер'єрі» складені відповідно до навчального плану та робочої програми підготовки бакалавра спеціальності В2 (022) «Дизайн» [2].

Навчальна дисципліна «Декоративно-прикладне мистецтво в інтер'єрі» дає можливість фахово орієнтуватись в оздобленні та декоруванні архітектурних об'єктів, пов'язана з дисциплінами «Історія

дизайну, мистецтва і архітектури», «Живопис», «Рисунок», «Проєктна графіка», «Композиція у дизайні».

Зміст та обсяг дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво в інтер'єрі», за видами занять і завдань, відповідає вимогам до дисципліни за вибором у підготовці студентів за програмою «Інтер'єр та обладнання» спеціальності В2 (022) «Дизайн».

Навчальний курс складається з лекційних, практичних занять та самостійної роботи студента і відзначається фаховим освоєнням прикладних навичок та вивченням лекційного матеріалу. Засвоєння програми дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво в інтер'єрі» (далі ДПМвІ) проходить в процесі виконання індивідуальних завдань під час практичних занять та самостійної роботи. Постановка завдань спрямована, насамперед, на якісне оволодіння матеріалом з дисципліни ДПМвІ, на творчий розвиток особистості студентів, формування його фахових умінь, художнього смаку, креативної думки та бажання розширити індивідуальні навички. Для освоєння матеріалу курсу студент має осмислити культурне становлення декоративно-прикладного мистецтва народів Світу, засоби художнього вираження, принципи культурного наслідування та декоративного оздоблення.

Здобуті навички, які студенти засвоюють, вивчаючи «ДПМвІ», а також результати навчання можуть успішно застосовуватися майбутніми фахівцями в процесі виконання кваліфікаційної роботи бакалавра, у власній творчій професійній діяльності, з використанням творчого потенціалу у напрямі національного та патріотичного виховання глядача [3].

Завдання для проведення практичних занять

Завдання для проведення практичних занять (РГР, індивідуальна робота) полягає в отриманні студентами відповідного творчого досвіду у впровадженні творчих концепцій і методів, отриманих на лекційних заняттях, що включають у себе також виконання декоративних завдань, проєктування та розробку, моделювання, виконання творчих ескізів. Практичні заняття забезпечуються як індивідуальними, так і груповими завданнями, залежно від специфіки курсу «ДПМвІ».

В результаті практичного заняття студенти набувають відповідний досвід, який допоможе їм зрозуміти принципи для впровадження концепції та методів авторських ідей в реальних ситуаціях, а також розвивати навички роботи в команді, вирішувати творчі проблеми та мати критичне мислення.

Мета практичних занять

Мета проведення практичних занять з декоративно-прикладного мистецтва в інтер'єрі включає в себе наступні заходи, спрямовані на навчання, розвиток та творчу реалізацію здібностей студентів. Напрями реалізації мети можуть мати такий вигляд:

– Розвиток творчих здібностей студентів, творчого мислення, здатності самовираження через декоративно-прикладне мистецтво.

– Стимулювання інноваційного підходу до створення декоративних композицій в інтер'єрі.

– Ознайомлення з техніками декоративно-прикладного мистецтва, таким як розпис, ліплення, кераміка, різьблення по дереву тощо.

– Відпрацювання практичних навичок створення елементів декору власноруч.

– Формування відчуття гармонії, пропорцій, кольорової гами та композиції в інтер'єрі.

– Ознайомлення з історичними стилями, культурними традиціями декоративно-прикладного мистецтва.

– Розробка та реалізація власних проєктів в питаннях оформлення, планування, вибір матеріалів та технік.

– Підготовка до професійної діяльності у сфері дизайну середовища, декоративно-прикладного мистецтва та суміжних сферах.

Методи проведення практичних занять

Робота на практичних заняттях з декоративно-прикладного мистецтва в інтер'єрі являє собою вид фахової та творчої діяльності. Необхідно визначити різноманітні напрями та техніку декоративного моделювання для створення естетичного та гармонійного результату.

Методи, що допомагають здобувачу освоїти програму практичних занять:

– *Демонстраційний* – як процес створення декоративного елементу, показуючи кожен крок і пояснюючи деталі, з використанням відеоматеріалів та онлайн-уроків для візуалізації.

– *Метод проєктування*, що може охоплювати всі етапи роботи, починаючи від планування та розробки ескізів до реалізації і представлення готового виробу.

– *Виконання практичних вправ* для відпрацювання певних технік і прийомів, таких як малювання орнаментів, малювання різьблення, малювання проліпленої фактури.

– *Метод майстер-класів* із запрошенням професійних майстрів або художників, на яких вони діляться своїм досвідом і технічними секретами.

– *Тематичні заняття*, що присвячені певній темі, стилю або культурному спрямуванню в декоративно-прикладному мистецтві.

– *Інтерактивні методи*, такі як комп'ютерні програми для дизайн-моделювання, віртуальні тури по музеях та галереях.

– *Використання цифрових платформ* для створення та редагування ескізів та проєктів.

– Проведення *індивідуальних консультацій*, щоб допомогти вирішити студентам конкретні питання або проблеми, що можуть виникати під час роботи.

– Заохочення студентів до *самостійного дослідження* та виконання завдань, що сприяє розвитку незалежної думки і творчої відповідальності, що може включати пошук інформації, експериментування з техніками, тощо.

– Організація *групових завдань*, коли студенти працюють разом над одним проєктом, розвиваючи навички командної роботи та комунікації, що включає спільне створення декоративного об'єкта.

Таким чином, у процесі навчання, надається можливість експериментувати з різноманітними матеріалами та техніками для стимулювання та розвитку творчих навичок, коли студент має вдосконалювати навички володіння основними комп'ютерними та ручними аналоговими засобами художнього вираження.

Участь у практичних заняттях прищеплює навички творчої інтерпретації, аналіз різних засобів творчої реалізації, вміння відстоювати власну творчу позицію.

Кожне практичне заняття закінчується заключним словом викладача, в якому підсумовується творча робота групи. Аналізується ступінь розкриття теми студентами та нараховуються рейтингові бали, а також проговорюється завдання на наступне заняття.

Практичне заняття потребує ґрунтовної підготовки, використання декількох джерел, у т. ч. теоретичної інформації. Рекомендується опрацювати запропоновану літературу авторів, поданих у рекомендованій літературі.

Практичні завдання

Для виконання завдання потрібно обрати або традиційні матеріали, такі як акварель, акрил для ручної роботи, або сучасні інструменти 3D комп'ютерного моделювання. Цифрові інструменти застосовуються для виконання графічних робіт у лініях та оперативного опрацювання форм, кольору та фактур (див. дод. 1).

І. Практичне завдання на тему «Лінійна, геометрична, хрестоподібна композиція».

Складається з таких послідовно-логічних етапів: на площині виконується побудова контуру округлої форми (у зменшеному масштабному розмірі). Формуються основні параметри та пропорційні співвідношення між деталями моделі, враховується композиційна симетрія та сегментована конструкція моделі. Наноситься розмітка секторів майбутнього зображення (див. рис. 1).

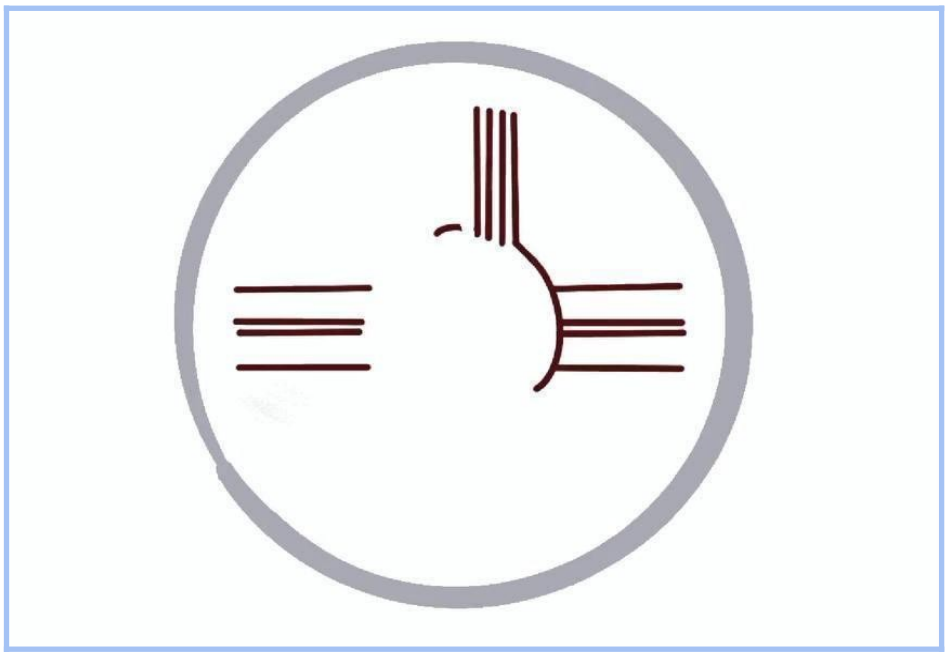

Рис. 1. Перший етап розробки. Означення фактури, густоти, товщини елементів композиції

Після побудови та означення контуру та складових, у межах та всередині цього контуру накладається декор, який поетапно тиражується. Наступним нашаруванням декору поступово нарощується загальний вигляд та деталі композиції, враховуючи можливий декоративний рельєф, уточнюються секторальні переходи деталей, характер форми і силует. Контур та рельєф (за потреби) поступово переводиться у об'єм на програмному робочому столі засобами рельєфно-графічних опцій. На

робочій панелі декоративної моделі наноситься деталізація середніх та дрібних деталей (див. рис. 2).

Рис. 2. Другий етап. Графічне наповнення, урізноманітнення елементами декоративної композиції. Додавання фактур та кольору

Після отримання необхідного довершення форм, перевіряється співвідношення товщин деталей у пропорціях, враховуючи графічний характер моделі. За потребою відбувається перехід до фактурної проробки моделі, у подальшому – фактурне моделювання форм головних, середніх та дрібних елементів, враховуються всі особливості та характер пластичності форм, після чого робота над моделлю завершується додаванням підтінювань, падаючих тіней та рефлексів (див. рис. 3).

Рис. 3. Фінальний етап. Оформлення цілісної композиції у колі. Коригування загальної композиційної симетрії

ІІ. Практичне завдання на тему «Стилізована декоративна композиція «Скіфське мистецтво»».

Робота над композицією виявляє творчі здібності студентів, талант дослідника та розвиває образне мислення і гармонійне сприйняття форми. Особливість цього завдання полягає в тому, що з самого початку композиція повинна створюватись як художній твір у творчому опрацюванні, інтерпретуванні зображень археологічних пам'яток. Завдання опрацьовується за принципами графічного завдання, розробити творчу інтерпретацію стилізованої композиції, яка найбільше відповідає ідеї, характеру форми стилістиці завдання.

Завдання на тему «Скіфське мистецтво» складається з етапів:

– розробка оригінальної ідеї та попередні ескізи, начерки, пошук композиції;

– виконання зображення композиції (див. рис. 4).

Рис. 4. Композиція завдання «Скіфське мистецтво». Створення відповідної скіфській історичній тематиці композиції у колі

ІІІ. Практичне завдання на тему «Декоративна композиція «Єгипет».

Виконання завдання планується відповідно до атрибутики єгипетської стилістики та визначення необхідного інструментарію для роботи над композицією. Матеріал обирається до форми, контуру та особливостей композиції тарелі. Фактором деталізації та вибору фактур є масштаб обраної композиції. На предметній площині розташовуються деталі таким чином, щоб вони максимально виразно експонували характер роботи. Тло, обране для виконання завдання необхідно добирати відповідно до увиразнення, характерних деталей та особливості авторського задуму (див. рис. 5).

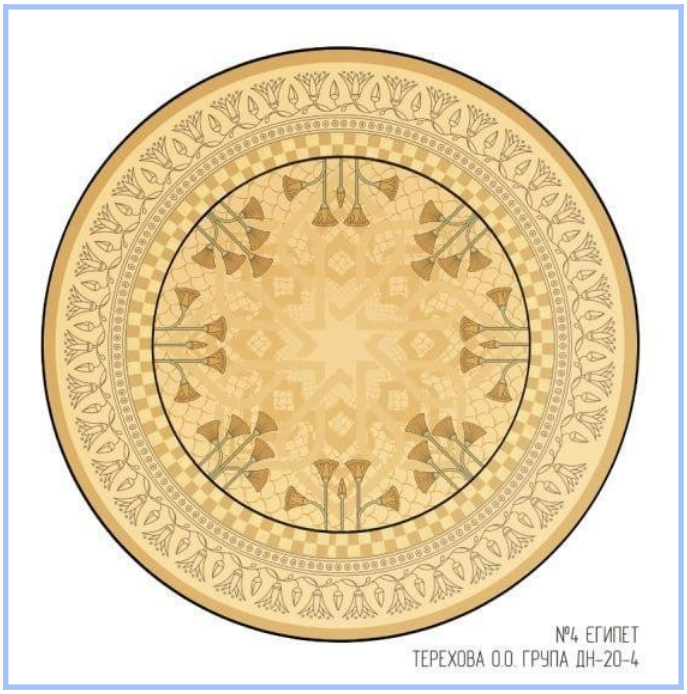

Рис. 5. «Єгипет». Створення відповідної до єгипетської історичної та стилізованої композиції у колі

Завдання на тему «Єгипет» складається з послідовно-логічних етапів від загального до детального. Від начерку, через сегментування завдання до внесення кольору, фактури, передачі матеріальності.

4. Практичне завдання на тему «Стилізована декоративна композиція «Готика».

Мета завдання полягає у ознайомлені з описами історично-мистецького періоду, атрибутикою, пам’ятками та архітектурними особливостями епохи. Композиція виконується на основі мотивів визначних мистецьких шедеврів. Розробляється творча ідея, що виконується згідно з атрибутом та стилістикою, яка найбільше відповідає ідеї, характеру форми завдання.

Завдання на тему «Готика» складається з послідовно-логічних етапів:

– розробка ідеї та перші ескізи, начерки композиції;

– внесення атрибутики у зображення композиції (див. рис. 6).

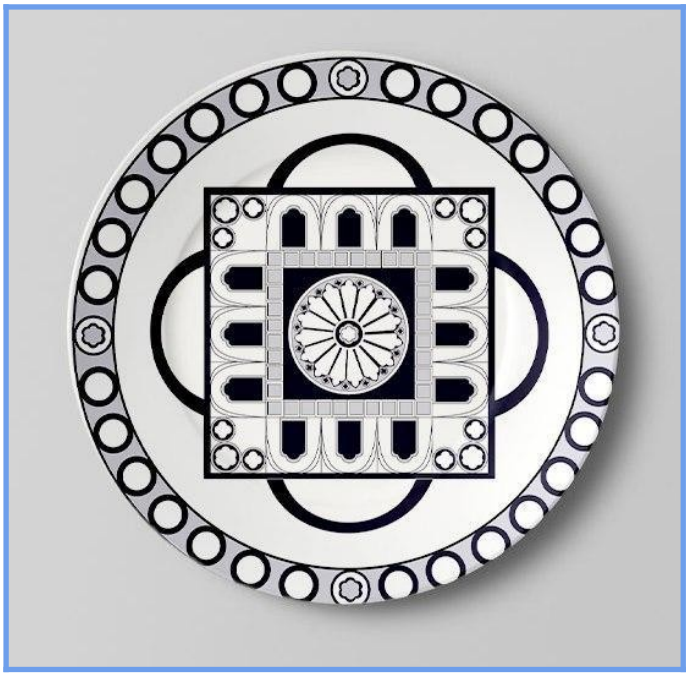

Рис. 6. «Готична композиція». Створення відповідної готичної стилістичної композиції у колі

5. Практичне завдання на тему «Стилізована декоративна композиція «Рококо».

Завдання на тему «Рококо» складається з послідовно-логічних етапів: на робочій панелі програми виконується побудова конструкції форми плафону, рисунок композиційних деталей у відповідному масштабі. Передаються основні компоненти та пропорції між деталями композиції, враховується особливість симетрії або асиметрії, конструктивний характер складної рококової форми, дещо складнішим внутрішнім контуром майбутнього зображення (див. рис. 7).

Рис. 7. «Рококо». Створення відповідної історичній тематиці періоду Рококо композиції у колі

Після отримання потрібного результату перевіряється співвідношення компоновки усіх деталей, враховуючи фактурний характер конкретної моделі. Відбувається детальне моделювання об’єму середніх та дрібних деталей моделі, враховуючи особливості та характер пластичності форм (див. рис. 8).

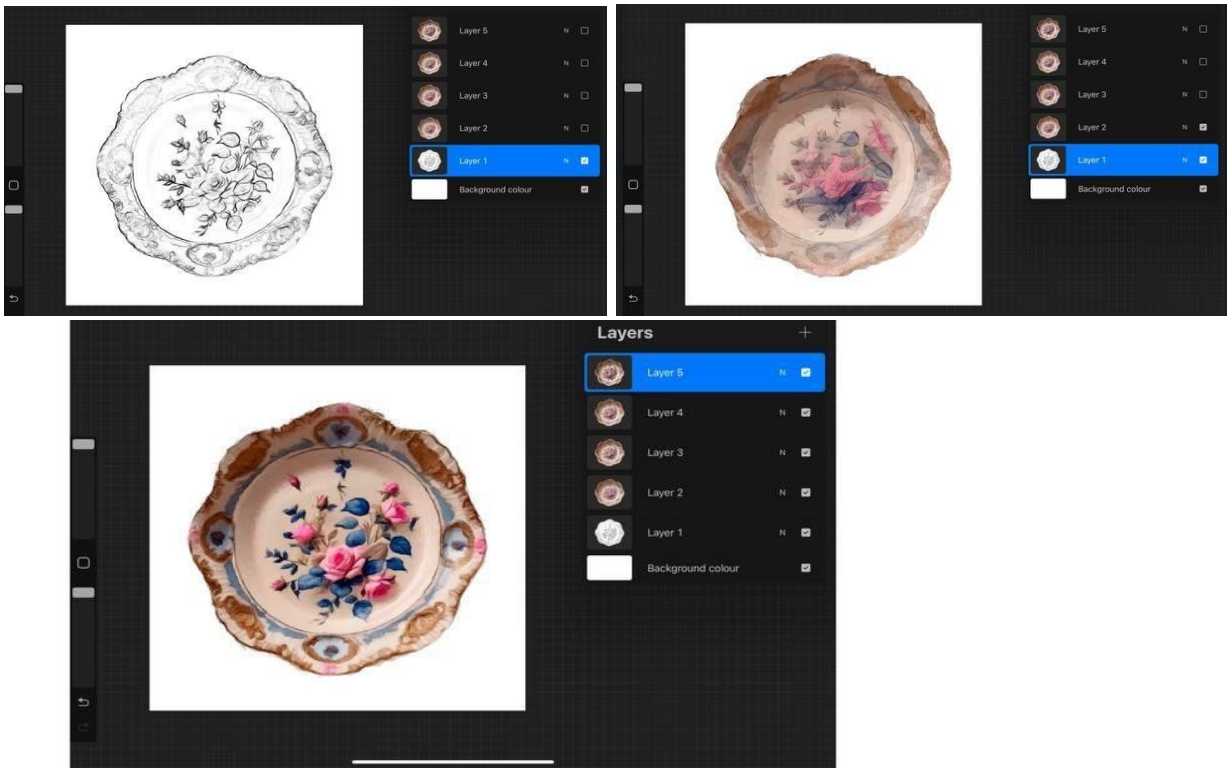

Рис. 8. «Рококо». Створення відповідної історичній тематиці періоду Рококо композиції у колі. (інструментарій – шари)

6. Практичне завдання на тему «Стилізована декоративна композиція «Неокласицизм»

Завдання з композиції виконується подібно до попереднього завдання. Розробляється творча ідея – стилізована композиція графічною програмою, яка найбільше відповідає ідеї, характеру форми та конструкції самої композиції. Композиція розробляється з урахуванням декоративно-естетичних ремінісценцій та можливостей декоративного атрибутики, у тому числі і елементів оздоблення інтер'єру XIX ст.

Завдання на тему «Неокласицизм» складається з етапів моделювання:

– розробка оригінальної ідеї і ескізування;

– виконання декоративного зображення (див. рис. 9).

Рис. 9. «Неокласицизм». Створення відповідної історичній тематиці періоду Неокласицизму композиції у колі

7. Практичне завдання на тему «Стилізована декоративна композиція «Ар Нуво»».

Завдання з композиції виконується як стилізована композиція графічною програмою, відповідно до ідеї, характеру форми та особливостей композиції, з врахуванням декоративно-естетичних уподобань атрибутики, у тому числі і елементів оздоблення інтер'єру XIX – XX ст. Завдання на тему «Ар Нуво» складається з розробки ідеї, ескізування, моделювання та виконання декоративного зображення (див. рис. 10 – 12, а також рис. 19 – 21).

Рис. 10. «Ар Нуво». Створення відповідної історичній тематиці періоду Модерну композиції у колі. Етап промальовування

Рис. 11. «Ар Нуво». Створення композиції у колі. Етап кольорового промальовування

Рис. 12. «Ар Нуво». Створення відповідної історичній тематиці періоду Модерну композиції у колі. Етап симетричного відповідного відтворення

8. Практичне завдання на тему «Стилізована декоративна композиція «Українське мистецтво».

Опрацьовується творча ідея для внесення у комп'ютерну програму, що найбільше відповідає особливості концепції. З врахуванням декоративних асоціацій на національну тематику та можливостей графіки та колориту, у тому числі і елементів додаткового оздоблення. Завдання складається з двох етапів моделювання, розробки ідеї, ескізування та виконання декоративного зображення (див. рис. 13 – 18).

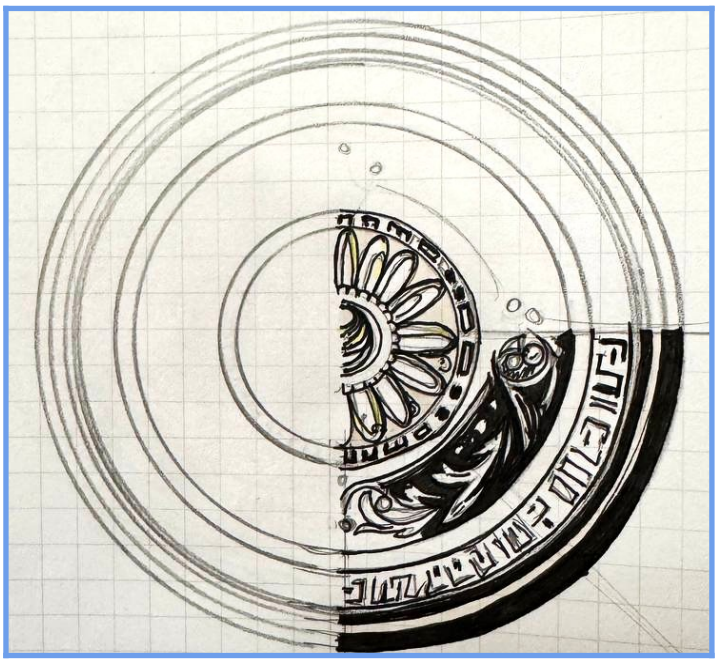

Рис. 13. «Українське мистецтво». Етап ескізування

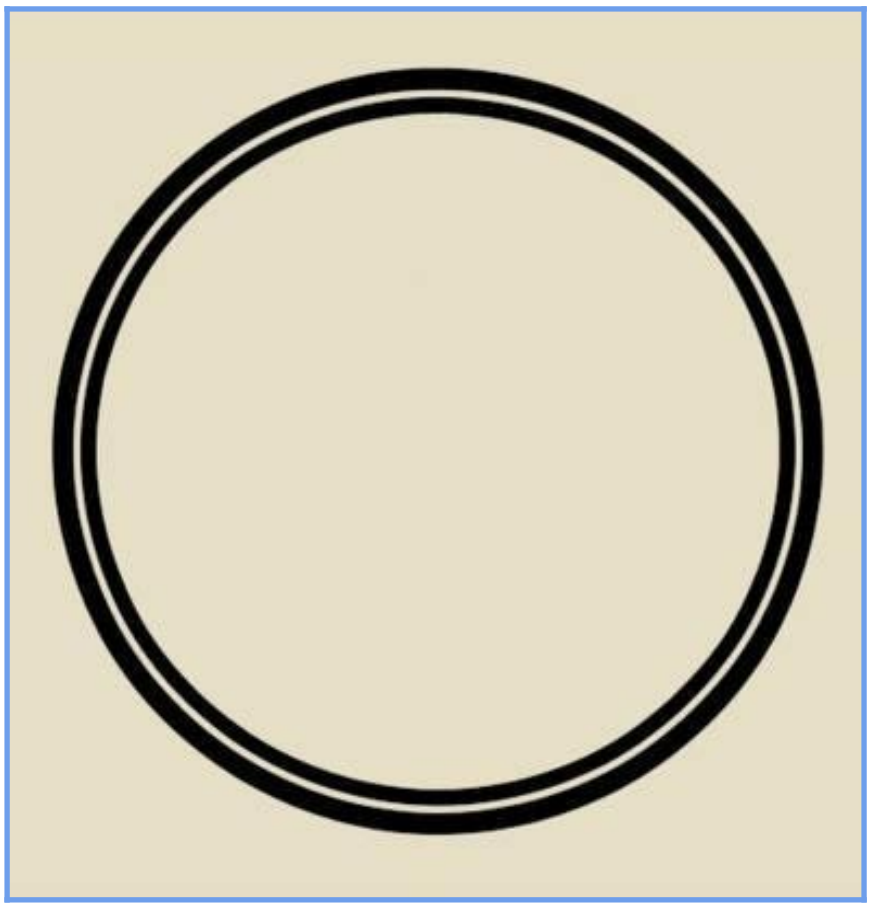

Рис. 14. «Українське мистецтво». Промальовування деталей зовнішнього контуру

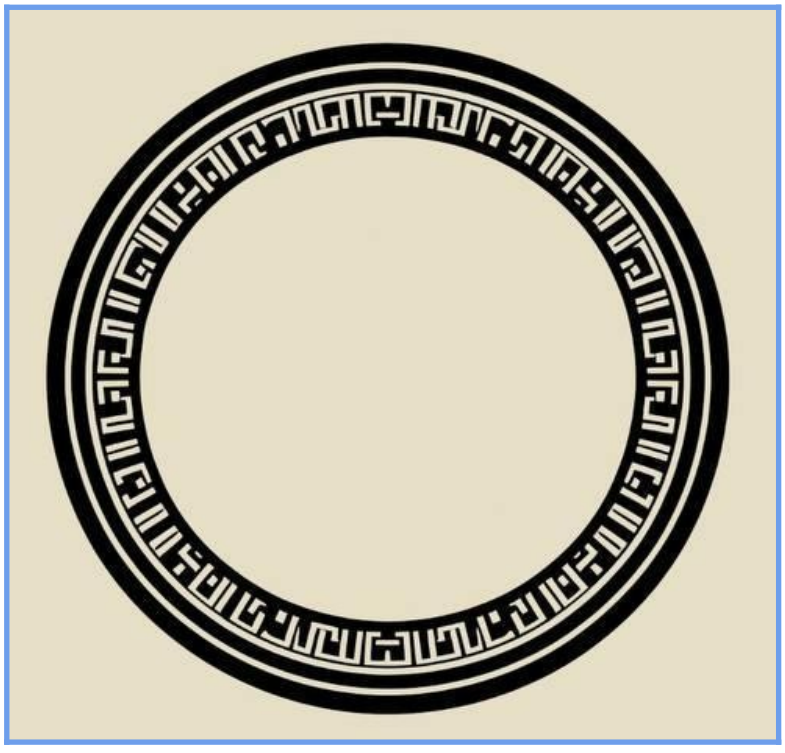

Рис. 15. «Українське мистецтво». Створення декоративних деталей зовнішнього контуру

Рис. 16. «Українське мистецтво». Створення деталей концентричного наближення до центра тарелі

Рис. 17. «Українське мистецтво». Створення деталей концентричного округлого центра. Внесення кольору

Рис. 18. «Українське мистецтво». Внесення кольорових деталей концентричного округлого центру

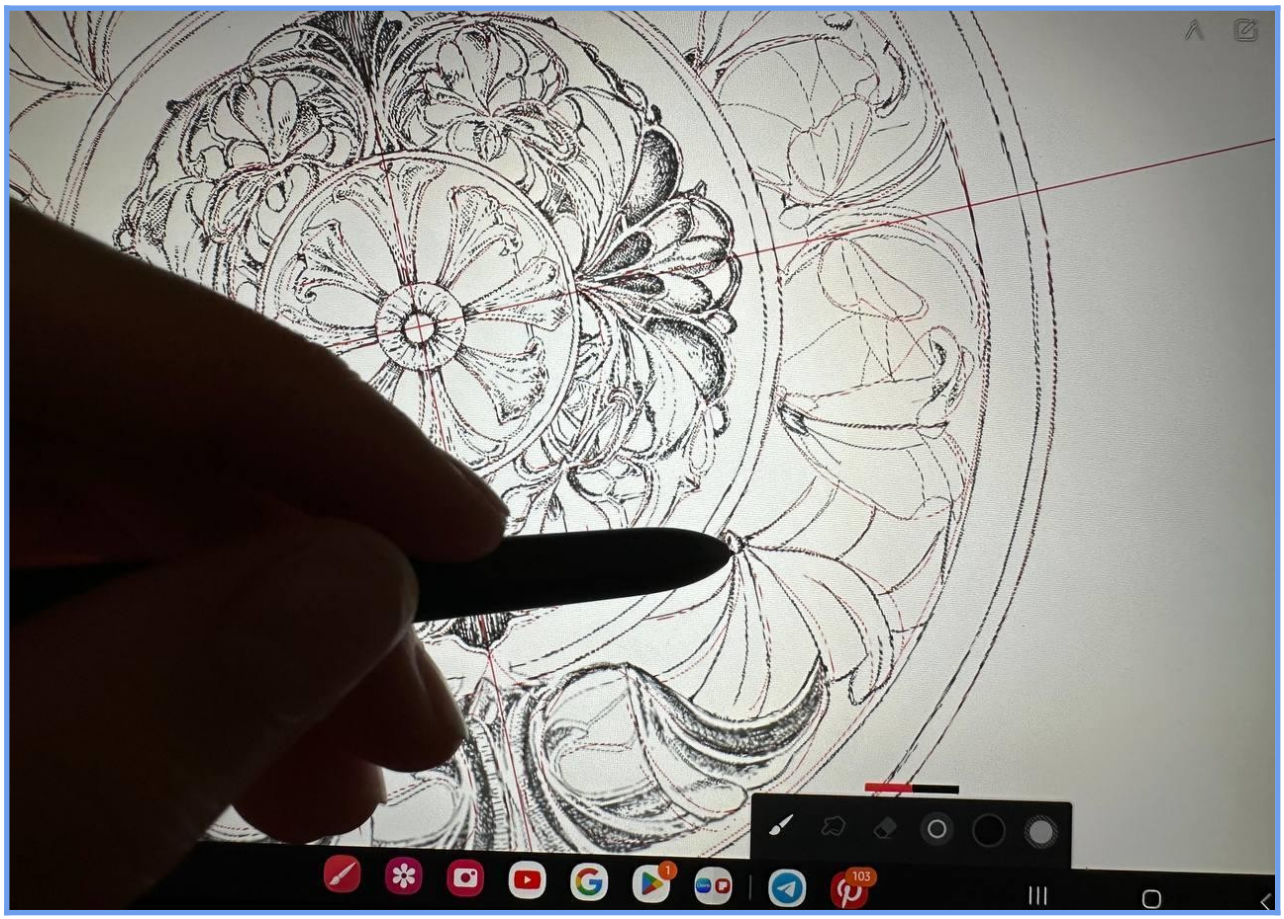

Рис. 19. «Ар Нуво». Етап ескізування

Рис. 20. «Ар Нуво». Етап промальовування деталей композиції. Внесення кольорової компоненти

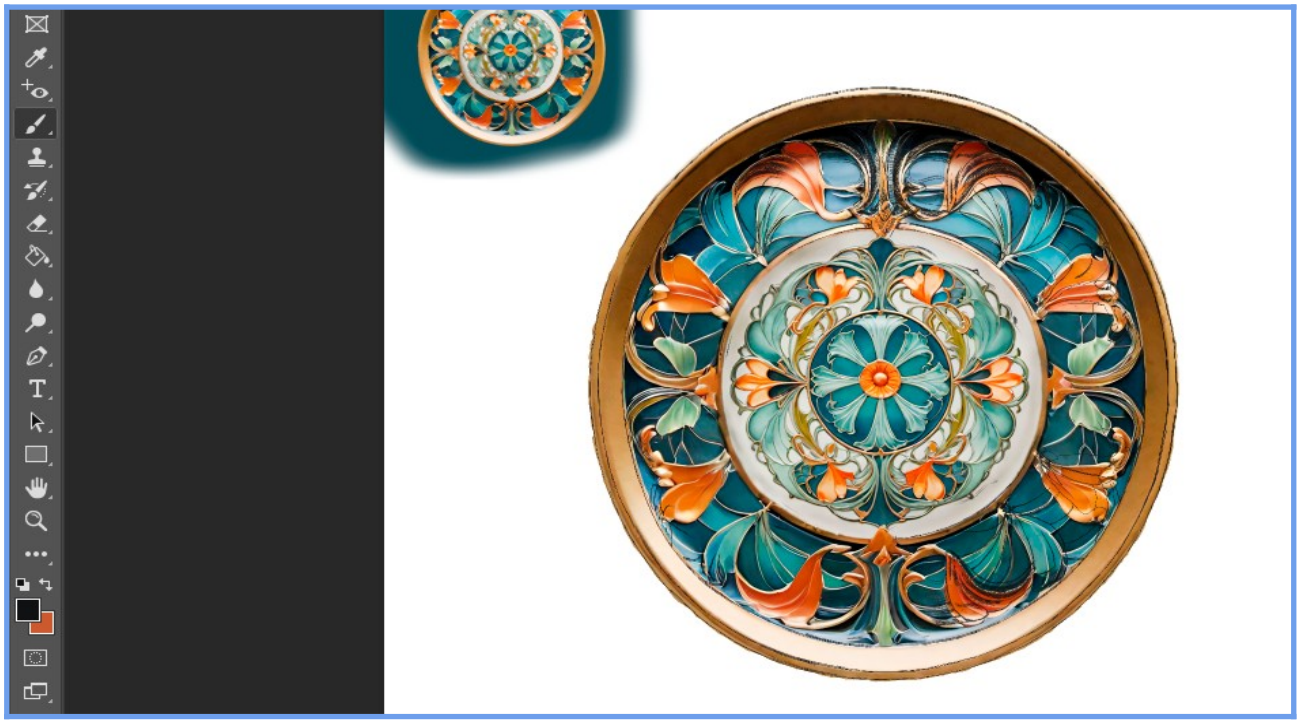

Рис. 21. «Ар Нуво». Доведення деталей до досконалої форми. Деталізація. Доповнення ефекту світлотіні.

Висновки

Виконання індивідуальних завдань на практичних заняттях з «Декоративно-прикладного мистецтва в інтер'єрі» сприяють комплексному культурному розвитку особистості студентів, їх творчих і аналітичних навичок, допомагають формувати естетичний смак та здатність до самовираження через мистецтво.

Спрямованість завдань орієнтована на застосування набутих професійних навичок для створення художніх елементів інтер'єру.

Використання сучасних технологій у навчанні дозволяє студентам бути в курсі новітніх тенденцій. Інноваційний підхід стимулює креативність і здатність до творчих експериментів.

Вивчення культурних і стилістично різноманітних технік та культурних традицій різних народів у різні епохи збагачує навички здобувачів і розширює їхній світогляд. Здатність до художнього аналізу творів сприяє розвитку критичного мислення і допомагає студентам покращувати свої фахові навички, а також розвивати творчу незалежність і впевненість у власних творчих силах.

Список використаної літератури

1. Антонович Є. А. Художні техніки у школі : навч.-метод. посіб. для студентів художньо-графічних факультетів вищих навчальних закладів / Є.А. Антонович, В.І. Проців, С.П. Свид. – Київ : ІЗМН, 1997. – 312 с.
2. Бурлака В.Г. Актуальне мистецтво на рубежі століть. В.Г. Бурлака. Пластичне мистецтво. – 2008. № 1. – с. 10 – 17.
3. Гевко О. Національно-патріотичне виховання студентів вищих педагогічних закладів засобами декоративно-ужиткового мистецтва : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. 13.00.07. Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2003. – 20 с. Режим доступу : (https://www.vspu.edu.ua/science/dis/a6.pdf, с.18)

Список рекомендованої літератури

4. Герус Л.М. Українська народна іграшка. – Львів : 2004. – 264 с.
5. Гриненко Г.В. Хрестоматия по истории мировой культуры. М. – Питер, 2004. – 245 с.
6. Гургула І. Народне мистецтво західних областей України / І. Гургула. – Київ : Мистецтво, 1966. – 80 с.
7. Запаско Я. П. Декоративно-ужиткове мистецтво. слов. Т. 1. А – К. 364 с.

8. Запаско Я. Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва. – Львів : ЛУ. 1969. – 192 с.
9. Кара-Васильєва Т.. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю» / Т. Кара-Васильєва, З. Чегусова. – Київ : Либідь, 2005. – 280 с.
10. Кащенко О.В. Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво (методичні вказівки для виконання освітньо-професійних програм бакалавра, спеціаліста, магістра). – Київ : КНУБА, 2004. – 190 с.
11. Кириченко М.А. Український народний декоративний розпис / М.А. Кириченко. – Київ : Знання – Прес, 2006. – 228 с.
12. Косаревська Р.О. Історія мистецтв : методичні рекомендації до вивчення теоретичного курсу для студентів спеціальності 7.020208 «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво» –. Київ : КНУБА, 2009. – 24 с.
13. Найден О. Орнамент українського народного розпису : витоки, традиції, еволюція / О. Найден. – Київ : Наукова думка. 1989. – 162 с.
14. Онищук О. Писанки Чернігівщини / О. Онищук // Писанка. – 1994. – № 4 – 5.
15. Пилипчук О.Д. Композиція як перша складова навчальних дисциплін з рисунка та живопису : методичні вказівки для студентів спеціальності 7.020208 «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво». – Київ : КНУБАЮ 2007. – С. 115 – 122.
16. Світ у писанках Тараса Городецького / упор. В. Манько. – Львів : Свічадо, 2009. – 128 с.
17. Селівачов М. Лексикон української орнаментики. М. Селівачов. Київ: Ред. вісника “АНТ”, 2005. 399 с.
18. Селівачов М. Українська народна орнаментика XIX – XX ст. (іконографія, номінація, стилістика, типологія). Дис. док. Мистецтвознавства / М. Селівачов. – Київ : вид-во НАН України, 1996. – 421 с.
19. Скорик М.М. З джерел писанкового орнаменту / М.М. Скорик // Народна творчість та етнографія. – Львів : 1988. – №4. – 76 с.
20. Скрипник Г. Етнографічні музеї України / Г. Скрипник. – Київ : Наук. думка, 1989. – 303 с.
21. Станкевич М. Українські витинанки / М. Станкевич. – Київ : Наук. думка, 1986. – 124 с.
22. Тищенко О. Декоративно-прикладне мистецтво в інтер’єрі України (XVII—XVIII ст.) О. Тищенко. –Київ: Либідь, 1992. – 192 с.

23. Форостюк І. Писанкові барви світу // Народне мистецтво / І. Форостюк, О. Форостюк. – 2009. – № 45 – 46 (1 – 2). – С. 56 – 57.

Додаток 1

Робочі комп'ютерні програми для виконання завдань:

ArchiCad – для створення лінійного малюнка;

Adobe Photoshop – для накладання кольору, текстур, об'єму, для перенесення малюнка на мокап тарелі;

Adobe illustrator – для створення візерунків;

Adobe InDesign;

Sketchbook – для створення лінійного малюнка;

Clip Studio Paint – для створення малюнка;

Canva – для створення лінійного зображення;

Figma;

Inkscape;

Paint Installer;

Procreate;

IbisPaint;

Блендер 3D.

Додаток 2

Відео огляд процесу створення іншого завдання «Ар Нуво»: https://www.youtube.com/watch?v=AF5isXIWI2A&ab_channel=%E0%BD%96

Відео огляд процесу створення завдання «Українське мистецтво»: https://www.youtube.com/watch?v=0o30hsz9hBs&ab_channel=Nika
https://www.youtube.com/watch?v=KGCL6-vGFds&ab_channel=MarynaPershyna
https://www.youtube.com/shorts/LBoDHdpZZvw

Навчально-методичне видання

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО В ІНТЕР'ЄРІ

Методичні вказівки та завдання
до практичних занять
для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти спеціальностей В2 (022) «Дизайн»
освітньої програми «Інтер'єр та обладнання»

Укладачі: **Штогрин** Андрій Михайлович,
Штогрин Антоніна Олексіївна

Випусковий редактор *Л. С. Тавлуй*
Комп'ютерне верстання *К. А. Мавроді*

Підписано до друку 24.07.2026. Формат 60 х $84_{1/16}$
Ум. друк. арк. 1,39. Обл.-вид. арк. 1,5.
Електронний документ. Вид. № 30/ІІІ-26

Видавець і виготовлювач:
Київський національний університет будівництва і архітектури

Проспект Повітряних Сил, 31, Київ, Україна, 03037

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб’єктів
видавничої справи ДК № 808 від 13.02.2002